

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
ПО БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА
2014 година

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Националната програма по безопасност и здраве при работа – 2014 година е разработена в изпълнение на Решение на Националния съвет по условия на труд от 18 февруари 2014 г. Срокът на изпълнение на дейности на Националната програма по БЗР 2013 г. е удължен до края на 2014 г. и са включени нови мерки и дейности, съгласно определените приоритетни области. Тя е документ, чрез който Правителството на Република България определя своите цели и приоритети в областта на безопасните и здравословни условия на труд. Очертани са ангажиментите на държавните органи, работодателските организации, организациите на работниците и служителите, неправителствените организации и др. за осигуряване на благосъстоянието при работа, като се отчитат промените на работното място и възникването на нови професионални рискове. Реализирането на тази програма се разглежда като неразделна част от мерките за постигането на общата цел за икономическо развитие на страната, а именно - повишаване благосъстоянието и качеството на живот на всички социални групи в обществото.

Националната програма по безопасност и здраве при работа – 2014 година включва и доразвива основните приоритети от Стратегията по безопасност и здраве при работа 2008-2012 г., като следва и новите насоки за развитие на политиката на Европейския съюз, очертани от Европейската комисия в приоритетите на Стратегия Европа 2020 за създаване на условия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, в полза на гражданите, предприятията и работниците. Програмата е съобразена с акцентите, поставени от Консултативния комитет по безопасност и здраве при работа към ЕК в приетото от Комитета становище относно нова Стратегия на Европейската Общност за безопасност и здраве при работа за периода 2013-2020 г.

Програмата е в съответствие с приоритетите за осигуряването на заетост за възможно най-широк кръг работоспособни граждани, като насърчава създаването на работна среда, която да дава възможност на работещите да играят пълноценна роля в трудовия живот. Насочена е към осигуряване на такива условия на труд, при които работата да стимулира здравето и благополучието на хората, да дава възможност за задържане на работа и да осигурява лично удовлетворение от изпълняваната работа.

2. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Основна цел: Превенция на свързаните с работата заболявания, професионални болести и трудови злополуки

Цялостната концепция на програмата е насочена към превенция преди рехабилитацията и рехабилитация преди преждевременното (ранното) напускане на пазара на труда.

Реализирането на законодателни, организационно-технически, здравни и други превантивни мерки ще допринесе за:

- осигуряване на необходимото ниво на защита на работното място;
- подобряване на здравето на работниците и служителите;
- продължаване на тенденцията за устойчиво намаляване на трудовия травматизъм.
- подобряване на качеството на работата.

За постигане на основната цел на НПБЗР – 2014 г. ще се изпълняват мерки в следните **приоритетни области**:

- Гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд;
- Ефективно управление на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискове на работното място;
- Насърчаване на промените в поведението на работещите и работодателите към прилагане на подход, насочен към укрепване на здравето и работоспособността.

Приоритетна област 1. Гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд

Националното законодателство в областта на безопасността и здравето при работа съответства на правото на Европейската общност. Въведени са изискванията на всички директиви на Европейския съюз, които са в сила за държавите-членки. Новите директиви на Европейския съюз, свързани с безопасността и здравето при работа, се въвеждат и влизат в сила със срокове, определени от Европейската комисия и еднакви за всички държави-членки на Европейския съюз. Изградена е система от норми, конкретни изисквания и задължения за осигуряване на безопасност и здраве при работа, която създава реална основа за реализиране на принципите на единния европейски пазар.

В съответствие с принципите на по-доброто регулиране е необходимо съществуващата законодателна рамка да се подобрява, особено по отношение на специфичните нужди на малките и средни предприятия. Важно е обаче да не се нарушават принципите за минималните изисквания за осигуряване на БЗР, да не се намаляват съществуващите нива на защита, както и да не се създават условия за нелоялна конкуренция. В тази връзка е и голямото предизвикателство - подобряването на условията на труд да не бъде подчинено на чисто икономически съображения.

Друго важно предизвикателство пред политиката в областта на БЗР е налагането и единното прилагане на законодателството. Ето защо, от особено значение е **контролът по спазването на изискванията на трудовото законодателство** да не се извършва само в името на работниците и служителите, но и с оглед осигуряване на свободна и лоялна конкуренция.

В контекста на постигане на максимално ниво за защита на работещите, при осъществяване на цялостния контрол по спазване на трудовото законодателство ИА „Главна инспекция по труда” (ИА ГИТ) успешно съчетава и прилага мерките за контрол и превенция.

ИА ГИТ ще продължи изпълнението на планираните мерки, свързани с модернизиране работата на агенцията чрез: укрепване на административния капацитет; усъвършенстване на методологията на контрол; подобряване на планирането и организацията на дейността; усъвършенстване на системата за обучение и квалификация; повишаване на мобилността и въвеждане на информационните технологии в работата; прозрачност на цялостната дейност на инспекцията по труда пред обществото; сътрудничество с организациите на работодателите и на синдикатите, както и с други контролни органи. В тази връзка се запазва и основният акцент в работата на инспекцията по труда - ефективност на инспектирането и консултирането.

Планираните и реализирани в рамките на Приоритет I **законодателни инициативи** през 2013 г. са осъществени в тясно сътрудничество и консултации със заинтересованите институции и социалните партньори.

През 2013 г. са направени промени в *Закона за здравословни и безопасни условия на труд*, чрез които е създадено основание за издаване на разрешение за извършване на специални и технологични (повтарящи се) взривни работи и са разширени правата, задълженията и отговорностите на заместник-председателя на комитета по условия на труд (КУТ) и на представителя на работещите по безопасност и здраве при работа в групата по условия на труд (ГУТ). Целта е да се намали административната тежест за лицата, които ще извършват специални и технологични (повтарящи се) взривни работи и да се създадат условия за повишаване качеството на социалния диалог в предприятията, тъй като именно в КУТ/ГУТ работодателят или неговите представители и представителите на работещите напълно равнопоставено обсъждат всички мерки за осигуряване на безопасност и здраве при работа. За да се гарантира ефективно изпълнение на функциите и задачите, определени със закона, е предвидена специална закрила за заместник-председателя на КУТ и за представителя на работещите по безопасност и здраве при работа в ГУТ за времето, докато имат такова качество – закрила при уволнение по реда на чл. 333 от Кодекса на труда.

Чрез *Наредба № 3 за утвърждаването на медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции* (обн. , ДВ, бр. 43 от 14.05.2013 г.) са въведени в националното законодателство изискванията на Директива 2010/32/ЕС на Съвета от 10 май 2010 г. за прилагане на рамковото споразумение за превенция на нараняванията с остри и режещи инструменти в сектора на здравеопазването и болниците, сключено между HOSPEEM и EPSU.

С проект на *Наредба за минималните изисквания за микроклимата на работните места* са определени минимални изисквания за защита на работещите от рискове за здравето и безопасността, причинени от параметрите на микроклимата на работни места в сгради и от неблагоприятни климатични условия при работа на открито. Определени са и гранични стойности на параметрите на микроклимата на работни места в сгради.

Със *Заповед № № РД-01-809 от 29.10.2013 г. на Министъра на труда и социалната политика е определен коефициента на трудов травматизъм по икономически дейности*, в т.ч. и среден коефициент на трудов травматизъм за страната, който ще се прилага през 2014 г. за задължителното застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука". Въз основа на определените коефициенти, работниците и служителите, които извършват работа в основната и спомагателната дейност на предприятия, принадлежащи към икономическа дейност с трудов травматизъм, равен или по-висок от средния за страната, се застраховат задължително, за сметка на работодателя, за риска "трудова злополука".

През 2013 г. е представен на Европейската комисия първият *Единен доклад на Република България относно практическото прилагане на законодателството в областта на безопасността и здравето при работа* - Директива 89/391/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето при работа, нейните специални директиви и директиви 2009/148/ЕО, 91/383/ЕИО, 92/29/ЕИО и 94/33/ЕО. Докладването представлява важна част от законодателния цикъл, позволяваща да се направи оценка във връзка с отделните аспекти на практическото прилагане на разпоредбите на директивите с оглед определяне на мерки за подобряване на регулаторната рамка по БЗР. Докладът обхваща периода от 2007 г. до

2012 г. и е консултиран с организациите на работодателите и на работниците и служителите, признати за представителни на национално равнище.

През 2014 г. ще продължи работата за усъвършенстване на законодателството, свързано със:

- минималните изисквания относно осветлението на работното място;
- условията и реда за извършване на взривни работи;
- техническата безопасност в рисковите сектори на икономиката, като металургията и др.
- задължителните медицински прегледи на работниците и служителите.

Контролната дейност по прилагане на законодателството, която осъществява ИА ГИТ през 2013 и 2014 г. приоритетно е насочена към предприятията от преработващата промишленост и строителството (към предприятия, извършващи дейност на големи строителни обекти), както и в други предприятия с рискови производства и дейности, подлежащи на периодичен контрол.

През 2013 година са извършени:

- 15 236 проверки в 10 440 предприятия от преработващата промишленост и строителството, като са констатирани 70 154 нарушения;
- 342 проверки на големи строителни обекти, в т.ч. автомагистрала „Тракия“, „Струма“, „Хемус“ и „Марица“, „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД –гр. Бургас „КПТО“, „Метрополитен“ АД, гр. София и др. Констатирани са 1 240 нарушения;
- 665 проверки в обекти на 600 предприятия с рискови производства и дейности, включени в националния регистър за периодичен контрол. Констатирани са 3 800 нарушения.

За повишаване на административния капацитет на ИА ГИТ през 2013 г. успешно са изпълнени дейностите, планирани по проекти на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОПРЧР): „Превенция за безопасност и здраве при работа“, „Повишаване ефективността на контролната дейност на ИА ГИТ“ и „Подобряване контрола на труда“, както и по проект на Оперативна програма „Административен капацитет“ (ОПАК) - „Повишаване организационния капацитет на ИА ГИТ“.

Чрез реализиране на дейностите по проект „Повишаване ефективността на контролната дейност на ИА ГИТ“ е въведена устойчива система за управление на качеството на контролната дейност, включваща ефективни механизми за анализ, планиране, мониторинг и оценка на работата, както на отделни служители и звена, така и на агенцията като цяло. Изготвен е Системен анализ и е стартирано изграждане на информационна система на ИА ГИТ. С цел модернизирване на комуникационната инфраструктура, са изготвени проекти за изграждане на локални мрежи в териториалните звена. Закупени и инсталирани са 19 копирни машини. Разработен е софтуерен модул за вписване на данни за издадени свидетелства за правоспособност за работа с взривни вещества.

В изпълнение на дейностите по проект „Подобряване контрола на труда“ през 2013 г. асистентите в инспекционната дейност успешно се интегрираха в дейността на специализираните дирекции от системата на ИА ГИТ и спомогнаха за освобождаването на допълнителен времеви ресурс за инспекционна дейност.

По проект „Повишаване организационния капацитет на ИА ГИТ“ през 2013 г. е стартиран функционален анализ на ИА ГИТ, чрез прилагане на Единната методология за

провеждане на функционален анализ в държавната администрация. Извън дейността по цитираните проекти и свързаните с тях обучения, ИА ГИТ организира и провежда надграждащи обучения на инспекторите по труда, с цел повишаване на административния капацитет на Агенцията. През 2013 г. са проведени 52 обучения, като броят на обучените служители е 937.

ИА ГИТ продължава да осъществява своята дейност в условия на *прозрачност пред обществото и в непрекъснато сътрудничество с организациите на работодателите и работещите*. През 2013 година са осъществени 6 700 публикации и излъчвания в националните и регионалните медии по теми, свързани с дейността на Агенцията и са извършени 1 830 информационни услуги за медии и граждани.

В областта на **информационното осигуряване на системата по безопасност и здраве при работа** през 2013 г. се отчитат следните по-важни резултати.

Актуализирани са всички модули на *информационната подсистема „Трудови злополуки“ (ИСТЗ)* за регистрация на данните. Създаден е нов помощен модул за статистическа обработка на данните. Модулите на ИСТЗ осигуряват актуални, надеждни и съпоставими данни, с помощта на които се прави обективна оценка на въздействието на предприетите мерки в областта на здравословните и безопасни условия на труд.

Предприетите мерки осигуряват възможността на българската статистика за трудови злополуки да покрие изискванията на европейските регламенти в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд, и в частност статистиката за трудовите злополуки. Хармонизирането е извършено в посока на определяне данните и метаданните, попадащи в обхвата на регламентите, както и определяне на референтния период и срока за представяне на данните. Данните и метаданните се предават на Комисията (Евростат) по електронен път, като се използва единната входна точка за Комисията (Евростат) – Интернет портала “EDAMIS”. При обработката на данните се спазва принципа на статистическата поверителност, осигурена е защита на личните данни.

За втора поредна година, статистическата информация е разработена като електронна книга и на Интернет страницата на НОИ е публикуван статистическия годишник „Трудови злополуки 2011 година – брой, разпределение, показатели”. Изданието е допълнено с нова информация, в подходящите разрези, за да отговори по-пълно на нуждите на ползвателите – органите на държавната власт, работодателските, синдикалните и други неправителствени организации, изследователи, преподаватели и учаци, заинтересовани от проблемите в областта на трудовите злополуки.

Постигната е и целта за своевременно предоставяне на оперативната информация за трудовите злополуки чрез публикуване на Интернет страницата на НОИ, на годишната оперативна информация за 2012 г. и за съответното тримесечие, полугодие и деветмесечие на 2013 г.

Продължава внедряването на *подсистема „Професионални болести“* към *информационната система „Социално осигуряване“* на Националния осигурителен институт.

С цел подобряване на административното обслужване и намаляване на административната тежест за осигурителите/ практикуващите лекари, през 2014 г. е планирано внедряването на две *нови електронни административни услуги*, достъпни на интернет-страницата на НОИ: “*Подаване на декларация за трудова злополука*” и “*Подаване на бързо известие за съмнение за професионална болест*”.

През 2014 г. се предвижда и разработване на *Национален азбестов профил*, който ще осигури информация относно: вноса, производството и използването на азбест и азбестови продукти в страната; експонираните на азбест работещи; заболяемостта, свързана с експозиция на азбест. Националният азбестов профил ще бъде базата за изготвянето на Национална програма за елиминиране на свързаните с азбеста заболявания.

Приоритетна област 2. Ефективно управление на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискове на работното място

Средносрочният преглед на *трудовият травматизъм* поставя акцент върху негативното въздействие на трудовите злополуки от човешка и икономическа гледна точка. Въпреки че е постигнат напредък, все още определени категории работници и икономически сектори са сериозно засегнати от опасност от злополуки.

По данни от Информационната система за трудовите злополуки на Националния осигурителен институт (НОИ) лицата, осигурени за трудова злополука и професионална болест за 2011 г. са 2 586 546.

Статистиката на НОИ¹ за трудовите злополуки показва увеличаване на *общия брой трудови злополуки* през 2012 г. спрямо 2011 г. и намаляване през 2013 г. в сравнение с двете предходни години. През 2011 г. са регистрирани общо 2891 злополуки, през 2012 г. – 3027, а през 2013 г. – 2768. За периода 2011 – 2013 г. броя на *смъртните трудови злополуки* и тези, довели до инвалидност са намалели. Намаляване се отчита и при загубените календарни дни от трудови злополуки.

Брой трудови злополуки и загубени календарни дни

Година	Трудови злополуки (бр.)		в т.ч. предизвикали (бр.)				Загубени календарни дни (бр.)	
			смърт		инвалидност			
	общо	чл. 55, ал. 1 от КСО	общо	чл. 55, ал. 1 от КСО	общо	чл. 55, ал. 1 от КСО	общо	чл. 55, ал. 1 от КСО
2011	2891	2384	116	94	82	74	206957	167080
2012	3027	2384	82	71	11	11	158644	120925
2013	2768	2264	92	72	12	10	154846	122916

Разпределението на трудовите злополуки по *икономически дейности* (КИД-2008) определя секторите с най-висок риск за здравето и безопасността на работещите, както следва:

- “Преработваща промишленост” – 769 трудови злополуки през 2011 г., 697 през 2012 г. и 657 през 2013 г.;
- “Транспорт, складиране и пощи” – 325 трудови злополуки през 2011 г., 271 през 2012 г. и 249 през 2013 г.;

¹ Данните за ТЗ на НОИ за 2011 г. са окончателни, а за 2012 и 2013 г. – оперативни, актуални към 11.01.2013 и съответно 10.01.2014 г.

- ”Строителство” – 292 трудови злополуки през 2011 г., 210 през 2012 г. и 208 през 2013 г.

В тези четири сектора са работили общо 1 336 998 осигурени лица, или около 51,69% от всички осигурени лица.

Разпределението на трудовите злополуки по *трудов стаж и професионален опит* показва, че през 2011 г. са регистрирани 163 злополуки с работници и служители с общ трудов стаж до една година, което е 6,83 % от злополуките станали на работното място. Имашите стаж по професията до 1 година са допуснали 562 злополуки или 23,57 % от същите. В тази връзка работници и служители без професионален опит и трудов стаж се очертават като уязвима рискова група.

Броят на трудовите злополуки в *малките и средни предприятия*² през 2011 г. е общо 1221, което е 42,23 % от общия брой.

Сравнителният анализ на оперативните данни за 2013 г. спрямо 2012 г. показва намаляване на общия брой трудови злополуки с 259 и намаляване на трудовите злополуки, станали на работното място със 120. Общият брой на загубените календарни дни от трудови злополуки показва намаляване с 3798, а загубените дни от злополуки, станали на работното място, се увеличават със 1991.

Намаляване на злополуките през 2013 г. спрямо 2012 г. се наблюдава в следните сектори: „Хуманно здравеопазване и социална работа“ с 12; „Преработваща промишленост“ с 40, „Производство и разпределение на ел. енергия“ с 28, „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ с 30, „Транспорт, складиране и пощи“ с 22, „Финансови застрахователни дейности“ с 28, „Административни и спомагателни дейности“ с 27, „Образование“ с 26 и „Селско, горско и рибно стопанство“ с 14.

Увеличава се броят на злополуките в секторите: „Добивна промишленост“ с 21, „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ със 7, „Държавно управление“ с 10, „Професионални дейности и научни изследвания“ с 12, „Култура, спорт и развлечения“ с 18.

По отношение на случаите със съмнение за **професионална болест**, статистиката на НОИ показва, че откритите в териториалните поделения на НОИ досиета на лица със съмнение за професионална болест, за периода 2001 - 2013 г. са 2960.

За страната се установява трайна тенденция на намаляване на случаите със съмнение за професионална болест – при средно ниво 330 лица с получени бързи известия за периода 2001 - 2008 г., са регистрирани бързи известия за 111 лица през 2009 г., 47 лица през 2010 г., 61 лица през 2011 г., 24 лица през 2012 г. и 41 лица през 2013 г.

През 2013 г. в териториалните поделения на НОИ са открити 44 досиета за професионални болести, сигнализирани с бързи известия. Заболелите лица със съмнение за професионален характер на заболяванията са 41. Най-голям брой бързи известия са получени в ТП на НОИ – Смолян (12), ТП на НОИ – София град (6) и ТП на НОИ – Перник (5), следват ТП на НОИ – София област (4), ТП на НОИ – Враца (3), ТП на НОИ – Габрово (3) и др. Не са получени бързи известия в 14 ТП на НОИ.

---

² Разпределението на трудовите злополуки по класификациите „Големина на предприятието“; „Общ трудов стаж“; „Продължителност на работа в предприятието“ и др. на Статистическа система “Трудови злополуки” се предоставя само за окончателни данни за ТЗ.

Резултатите от контролната дейност на инспекцията по труда са друг съществен източник на информация за *състоянието на условията на труд в предприятията*, за ефективността на управлението на професионалните рискове на ниво предприятие, както и за идентифициране на рискови сектори или проблеми в управлението на съществуващи и нововъзникващи рискове.

През 2013 г. от контролните органи на ИА ГИТ са извършени общо 55 952 проверки, в 42 170 предприятия с 1 584 372 заети лица, т.е. от контролната дейност на инспекцията по труда са обхванати около 70 % от работещите в страната³. Констатирано е, че:

- 97,4 % от проверените предприятия има длъжностно лице, изпълняващо функциите на орган по безопасност и здраве при работа;
- 96,4 % от проверените предприятия имат изготвена оценка на риска за здравето и безопасността на работещите;
- 96,9 % от проверените предприятия имат осигурено обслужване на работещите от служба по трудова медицина;
- 62,0 % от предприятията имат учредени комитети или групи по условия на труд.

Като цяло тези показатели запазват нивата си от 2012 г. Слаб ръст бележи относителния брой на предприятията, в които работодателите утвърждават и изпълняват програми с мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска за здравето и безопасността на работещите. Установено е, че в 94,7 % от проверените предприятия има приети и утвърдени от работодателя конкретни мерки със срокове и отговорни лица за минимизиране на риска. Предизвикателство пред управлението на професионалните рискове е въвеждането на ефективни системи за мониторинг и оценка на риска, обвързани с прилагането на нови технологии и технически решения, адаптирани към съвременното развитие на науката и техническия прогрес, както и към появата на нови психосоциални рискове – стрес при работа, упражняване на тормоз и насилие на работното място и др. В тази връзка през 2013 г. беше реализирана отново инспекционна кампания за проверка на оценката на психосоциалните рискове, като продължение на кампанията „Психосоциални рискове” на SLIC (Комитета на старшите инспектори по труда към Европейския съюз) от 2012 г., реализирана през 2013 г. в предприятията от икономически дейности: „Хотелиерство” и „Ресторантьорство”.

През 2013 г. се наблюдава лек спад на относителния дял на нарушенията в областта на здравословните и безопасни условия на труд – 41% (през 2012 г. този дял е бил 43 %), докато нарушенията по законосъобразността на трудовите правоотношения отбелязват незначителен ръст от три пункта и достигат 60 %. Относителния дял на нарушенията по Закона за насърчаване на заетостта и Закона за държавния служител общо е под 0,3 %.

Въпреки очертаните позитивни тенденции за намаляване на трудовия травматизъм и подобряване на условията на труд в предприятията, резултатите от контролната дейност на ИА ГИТ показват, че все още част от производството в редица икономически дейности се реализира с остарели машини и оборудване, които са основен източник на опасности за работещите от една страна, а от друга – намаляват производителността. През 2013 г. са констатирани 14 904 нарушения, свързани с обезопасеността на работното оборудване, като най-голям брой от тях са свързани с неосигурена защита от директен и индиректен

---

³ По предварителни данни на НСИ средният брой на наетите лица по трудово и служебно правоотношение през 2013 г. е бил 2 255 526 лица (източник: <http://www.nsi.bg>).

допир до ел. ток – 7 208 броя и с липсата на предпазни устройства – 1 754 броя. С оглед създаване на по-качествени и сигурни работни места е необходимо да продължи подкрепата за работодатели, които правят инвестиции за подобряване на условията на труд, вкл. реконструкция и модернизация на предприятията и работните места; внедряване на ново, и реконструкция и модернизация на използваното работно оборудване; изграждане на технически системи за контрол на параметрите на работната среда и др.

И през 2014 г. ще продължи финансовата подкрепа за предприятията по схемата „Безопасен труд”, изпълнявана по ОП „Развитие на човешките ресурси” и по програмата на фонд „Условия на труд” към министъра на труда и социалната политика, чрез които работодателите могат да модернизират, реконструират, обезопасяват съществуващи обекти, технологични процеси, машини и съоръжения.

Ефективното *управление на професионалните рискове* изисква прилагането на добре познатите инструменти за превенция в областта на БЗР да се подобри. Тъй като оценката на риска е доказан подход за системното управление на безопасността и здравето при работа, както и важна част от много по-широк процес, който фокусира върху превенцията, е необходимо да се работи за осигуряване на високо качество на оценката на риска, като се стимулират лесни за прилагане инструменти, които да подпомогнат предприятията при управление на професионалните рискове. В тази връзка дейностите по проект „Превенция за безопасност и здраве при работа” към ОПРЧР са основно насочени към длъжностни лица, специализирани звена и специалисти по безопасност и здраве при работа за осъществяване на дейностите по превенция и контрол на професионалните рискове, чрез разпространение на информация и „добри практики”. През 2013 г. в рамките на проекта са разработени:

- един базов модел и 13 браншово ориентирани модели на системи за управление на дейността по безопасност и здраве при работа, които са внедрени в над 200 предприятия;
- един общ профил и 30 профила по безопасност и здраве при работа по икономическите дейности;
- 23 от предвидените общо в проекта 30 Кодекси на „добри практики”; Продължава разработването на останалите 7 Кодекси на „добри практики” през 2014 г.

Избрани са изпълнителите за изготвяне на практически инструменти за оценка на работното място по икономически дейности с 30 обособени позиции. Дейностите ще продължат и през 2014 г.

Приоритетна област 3. Насърчаване на промените в поведението на работещите и работодателите към прилагане на подход, насочен към укрепване на здравето и работоспособността.

Законодателството и ефективното му прилагане са от ключово значение за превенция на трудовите злополуки и професионални болести в предприятията. В тази връзка ще продължат усилията за *насърчаване на култура на превенция* чрез дейности, насочени към:

- укрепване и развитие на сътрудничеството и диалога със социалните партньори, включително и чрез повишаване на двустранния диалог на ниво предприятие

- повишаване на осведомеността;
- подобряване на знанията и уменията на работещите по безопасност и здраве при работа;
- разработване и разпространение на добри практики за подобряване условията на труд, особено за МСП;
- подкрепа на предприятия за реализация на мерки за подобряване на условията на труд
- опазване и укрепване на здравето на работниците и служителите

Подкрепата на социалните партньори за провеждане на ефективна политика за здраве и безопасност при работа е важен ресурс. Превръщането на тази подкрепа в конкретни инициативи е предизвикателство както за държавните институции, така и за социалните партньори. Необходимо е да се развие капацитетът за създаване на партньорства между различните организации за провеждане на ефективен диалог и пълноценно участие в процеса на прилагане на политиката по безопасност и здраве при работа, както на национално и браншово равнище, така и на ниво предприятие.

В рамките на приоритетната област през 2013 г. успешно се реализира проект за повишаване на капацитета на социалните партньори на ниво предприятие за ефективно прилагане на законодателството по БЗР „Достоен труд и диалог – обмен на добри практики”. По проекта са извършени дейности за разширяване на мрежата от комитети по условия на труд на създадената и поддържаната веб-страница в три нови бранша: миннодобивна промишленост; дървопреработваща и дърводобивна промишленост; хранително-вкусова промишленост.

Продължава и успешната реализация на проекта на социалните партньори „Подкрепа за достоен труд” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, в рамките на който е изградена електронна платформа за дистанционно обучение по БЗР и са проведени 10 кръгли маси по въпросите на БЗР в сектори: здравеопазване, образование, култура, химия, машиностроене, енергетика, както и по въпросите на социалния диалог по БЗР на местно и регионално ниво.

Със средства на фонд „Условия на труд”, възлизащи на 723 950 лв. са реализирани договори с национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, както и с ИА „ГИТ”, чрез които е извършено обучение на членовете на техните структури, браншови организации, работодатели, членове на комитети и групи по условия на труд, както и други служители и работници. Основните теми са свързани със състоянието и тенденциите в развитието на условията на труд, създаването на качествени работни места, опазването живота и здравето на работещите, правилното прилагане на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд, оценка и управление на професионалните рискове, превенция на трудовите злополуки и професионалните болести и др.

Проведени са и други мероприятия, целящи укрепване на социалния диалог и **повишаване на осведомеността** в областта на безопасността и здравето при работа.

В тази област през 2013 г. чрез Националната фокусна точка на Европейската агенция по безопасност и здраве при работа (ЕА БЗР) се промотираха мотото и посланията на кампанията „Здравословни работни места. Да работим заедно за превенция на риска”. Разпространени са 3 броя ръководства, посветени на темата на кампанията: „Ръководство

за кампанията”; „Висше управленско ниво в областта на безопасността и здравето при работа” и ”Участие на работниците и служителите в безопасността и здравето при работа”, както и други информационни и промоционални материали. В рамките на Европейската седмица по БЗР през 2013 г. е проведена и национална конференция „Да работим заедно за превенция на риска”. В конференцията взеха участие над 100 представители на заинтересованите институции и социалните партньори, експерти в областта на БЗР и представители на СТМ от цялата страна. Представяни бяха добри практики в областта на двустранния диалог и участието на работниците и служителите в управлението на БЗР от конкретни предприятия. Сътрудничеството с ЕА БЗР и реализирането на мероприятия за повишаване на осведомеността и обмяна на добри практики ще продължи и през 2014 г. в рамките на новата двугодишна кампания на агенцията „Здравословни работни места - управлявай стреса!” 2014-2015 г.

С подкрепата на Фонд „Условия на труд” и с участието на социалните партньори е разработено учебно помагало в помощ на образованието и обучението по БЗР в средното училище. Помагалото съдържа практически указания за преподавателите при обучението по конкретни теми в областта на БЗР. Също с подкрепата на фонда е разпространено и ръководство „Как да осигурим здравословна и безопасна работна среда”.

С оглед *насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд*, се финансират проекти от Фонд „Условия на труд” и по схема „Безопасен труд” в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

С финансовата подкрепа Фонд „Условия на труд” 26 предприятия са подобрили условията на труд, като са направили: реконструкция и модернизация на работните помещения, ремонт на покривните конструкции, ремонт и обновяване на В и К, осветителна, електрическа и др. инсталации, обособяване и ремонт на съществуващи санитарно-хигиенни помещения и др. дейности. Подобрили са условията на труд на 3 187 работници и служители.

Към 28.02.2014 г. по схема „Безопасен труд” на ОПРЧР (процедури BG0051P001-2.3.02 и BG0051P001-2.3.03) са сключени общо 562 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 71 992 137 лв. Изплатени са средства в размер на над 8.5 милиона лв. по искания за междинно и окончателно плащане и са възстановени над 18.2 млн. лв. по искания за авансови плащания за бенефициентите. По схемата са включени в обучение за безопасна работа с нововъведено работно оборудване и технологии общо 4279 лица. Изпълнението на дейностите по схемата ще продължи до 2015 г.

Наред с мерки за укрепване на капацитета на социалните партньори на национално, и на ниво предприятие и мерките за мотивиране на работодателите за извършване на реални промени и подобрения на условията на труд, в контекста на изграждането на културата на превенция ключово значение имат и мерките за *опазване и укрепване на здравето на работещите*.

Статистиката показва, че мускулно-скелетните смущения са една от основните тревоги на работниците и служителите, а психосоциалните рискове, свързани с работата се утвърждават като все по-нарастващ проблем. Като прибавим към тези констатации и застаряването на работната сила, се отчита опасност, влошената работна среда да стане пречка за постигане на по-висока заетост и икономически растеж. Ето защо чрез цялостен подход за превенция на професионалните рискове е необходимо да бъдат убедени работниците и работодателите от огромните предимства на добрата работна среда и на ефективните мерки за укрепване на здравето на работещите.

Със Закона за здравословни и безопасни условия на труд е осигурена възможност за реализиране на *програми за диагностика на професионалните болести*. Развитието на програмите за диагностика на професионалните болести е необходима мярка за превенция на здравните рискове чрез повишаване на ефективността от наблюдението. Целта е успешната рехабилитация и реинтеграция на работещите, принудени да сменят работата си вследствие на трудова злополука, или поради различна степен на трайна загуба на работоспособността са останали без работа.

През 2013 г. със средства на Фонд „Условия на труд”, в размер на 582 671 лева е подпомогната реализацията на дейности по диагностика на професионалните болести. За отчетния период са извършени медицински прегледи и диагностика на хоспитализирани общо 2 115 броя пациенти. Извършена е диагностика на силикоза, хроничен бронхит, отравяне от метали и от органични разтворители, диагностика на професионален слухов неврит, професионално увреждане на автономната нервна система, на професионални болести на мускулно-скелетната система.

Със средства, осигурени със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, през 2013 година са финансирани дейности, свързани с *профилактика и рехабилитация на осигурените лица*. Паричните помощи за профилактика и рехабилитация са разходвани за: диагностични и терапевтични процедури, вкл. прегледите и изследванията; частична парична помощ за хранене и лимит за една нощувка. Издадени са удостоверения за ползване на парична помощ за профилактика и рехабилитация на 37 870 лица. Общо изплатените суми са разпределени по фондове, както следва: 14 160 336 лв. от фонд “Общо заболяване и майчинство”; 511 492 лв. от фонд “Пенсии”; 8 664 лв. от фонд “Пенсии, несвързани с трудова дейност”; 6 156 лв. от фонд “Трудова злополука и професионална болест”. Относителният дял от общия брой лица, ползвали парична помощ за профилактика и рехабилитация, е както следва: 96.39 % от фонд “Общо заболяване и майчинство”, 3.51 % от фонд “Пенсии” и под 1 % - от фондовете “Пенсии, несвързани с трудова дейност” и “Трудова злополука и професионална болест”. В разпределението по възраст най-голям е относителният дял на лицата над 51-годишна възраст – 63.57 %, което кореспондира с по-високата заболяемост сред тази възрастова група. На второ място с 34.71 % е дялът на лицата от 31 до 50-годишна възраст. Несъществен е относителният дял на преминалите профилактика и рехабилитация лица под 30-годишна възраст – 1.72 %. От ползвалите паричната помощ лица 63.80 % са жени.

Дейностите по опазване и укрепване на здравето на работещите, свързани с профилактиката, ранното откриване и ефективната рехабилитация на свързаните с труда болести ще продължат и през 2014 г.

Изпълнението на мерките по приоритетите на национална програма по безопасност и здраве при работа – 2013-2014 ще допринесе за намаляване на:

- степента на професионалните рискове и повишаване на защитата на работещите;
- размера на загубеното работно време в резултат на отсъствие от работа поради временна нетрудоспособност;
- броя на лицата, напускащи предприятията поради лоша работна среда, или преждевременно пенсиониране и неработоспособност (инвалидност);
- средствата, изразходвани от работодателите за съдействие при завръщане на работа (консултации, обучение, приспособяване към работното място и др.);

- загубеното производствено време, произведената продукция и неизвършените услуги, като следствие от събитие, което завършва с травма.
- осигурителната и застрахователната тежест и др.

Изпълнението на заложените мерки е финансово осигурено от: Държавния бюджет, в съответствие с програмните бюджети на отговорните министерства, ведомства и организации за 2014 г.; Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” (72 млн. лв. за периода 2012-2015 г.) фонд „Условия на труд” (4 млн. лв. за 2014 г.) и други източници.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ПО БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА 2013 - 2014 ГОДИНА

№	Дейност/Мярка	Описание на дейността/мярката	Отговорни институции/Участници	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Полза/Ефект	Необходими средства в лв. / Източник на финансиране
Приоритетна област I. Гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд							
Усъвършенстване на националното законодателство по БЗР							
1	Определяне на условията и реда за извършване на взривни работи	Разработване на Наредба за условията и реда за извършване на взривни работи	МТСП, ИА "ГИТ", фонд „УТ“	Усъвършенстване на законодателството чрез определяне на изискванията за извършване на взривни работи	Обнародван в ДВ нормативен акт.	Превенция на професионалните рискове при извършване на взривни работи	Държавен бюджет Фонд „УТ“
2	Определяне на минимални изисквания за осветление на работните места	Разработване на Наредба за минималните изисквания за осветление на работните места	МТСП, МЗ	Усъвършенстване на законодателството чрез определяне на минимални изисквания за осветление на работните места.	Обнародван в ДВ нормативен акт.	Ефективна защита на работещите от рискове, свързани с осветлението на работните места	Държавен бюджет
3	Усъвършенстване на системата за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и	Разработване на проект на Наредба за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и	МЗ / МТСП, НЦОЗА, НОИ, социални партньори	Усъвършенстване на законодателството чрез определяне на изисквания за провеждане на задължителните предварителни и	Обнародван в ДВ нормативен акт	Ефективно наблюдение и контрол върху здравето състояние на наетите лица	Държавен бюджет

	служителите	служителите		периодични медицински прегледи на работниците и служителите.			
4	Актуализация на правилници, регламентиращи БЗР:	Разработване на проекти на - Правилник по безопасността на труда в металодобивните предприятия от системата на цветната металургия (В-01-03-03), МХМ, 1971г; - Правилник за безопасност на труда при термична обработка на металите (изд. 1969г.) - Правилник за безопасност на труда в предприятията, производители на пиво и малц в България (изд. 1973г.)	МИЕ, МТСП, ИА "ГИТ", социални партньори	Хармонизиране на нормативната уредба със съвременните технологични и управленски практики в предприятията.	Проект на правилник по безопасност и здраве при работа	Въвеждане на единни правила и норми Превенция на професионалните рискове.	Държавен бюджет Фонд „УТ”
5	Актуализиране на Статистическа система „Трудови злополуки“ (ДВ, бр. 50 от 2002 г.)	Изготвяне на общата методология и методиката за кодиране на характеристиките на трудовата злополука, съгласно Регламент (ЕС) № 349/2011	НСИ, НОИ	Статистическа система, отговаряща на Европейските регламенти и националното законодателство	Обнародване в Държавен вестник	Събиране и предоставяне на статистическа информация съпоставима с тази на страните от ЕС	Фонд „УТ”
6	Актуализиране на Статистическа система „Професионални болести“ (ДВ, бр. 5 от 2004 г.)	Изготвяне на общата методология и методиката за кодиране на характеристиките на професионалната болест, съгласно Регламент (ЕС) №1338/2008	НСИ, НОИ	Статистическа система, отговаряща на Европейските регламенти и националното законодателство	Обнародване в Държавен вестник	Събиране и предоставяне на статистическа информация съпоставима с тази на страните от ЕС	Фонд „УТ”

Усъвършенстване на контрола по прилагане на законодателството в областта на БЗР							
7	Укрепване на административния капацитет на ИА ГИТ (Проект „Повишаване ефективността на контролната дейност на ИА ГИТ”)	Въвеждане на информационните технологии в дейността на ИА ГИТ	ИА „ГИТ”, МТСП	Сключен договор за работа по Проекта, дейност „Разработване и внедряване на информационна система на ИА ГИТ”	Разработена и внедрена информационна система* (* дейността стартира през 2012г и ще приключи през 2014г.)	Повишаване качеството на контролната дейност	3 535 929,29 лв. с ДДС* (* бюджетът е общо за дейността от 2013г. до 2014г.)
		Обучение на инспекторите по труда	ИА „ГИТ” ЦРЧРРИ към МТСП	Повишаване на професионалната компетентност на служителите	Повишаване на квалификацията на служителите и поддържане на придобити специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол (общо 460 служители)* (* дейността стартира през 2013г. и ще приключи през 2014г.)	Повишаване качеството на контролната дейност	565 680 лв. с ДДС* (* бюджетът е общо за дейността от 2013г. и 2014г.)
8	Осигуряване на прозрачност на дейността на Инспекцията по труда пред обществото	Осигуряване на информация за дейността на ИА „ГИТ”	ИА „ГИТ”	Периодични публикации, информационни кампании Поддържане на сайта на ИА „ГИТ”		Повишена прозрачност и повишена оценка на обществената значимост на дейността на ИА ГИТ	

9	Осъществяване на ефективна контролна дейност	Насочване на контролната дейност в предприятия, извършващи дейност на големи строителни обекти, в т.ч. магистрала Тракия и Струма, обекти на „Метрополитен“ АД гр. София	ИА „ГИТ“	Извършени проверки		Подобрена защита на работниците, извършващи дейности на големи строителни обекти в областта на условията на труд	
		Инспектиране на предприятията с рискови производства и дейности, подлежащи на периодичен контрол	ИА „ГИТ“	Извършени проверки		Превенция по здраве и безопасност при работа в рискови производства и дейности	
Информационно осигуряване на системата по БЗР							
10	Обработка и систематизиране на статистическата информация за трудовите злополуки и професионалните болести	Статистическа информация за трудовите злополуки за 2012 г.	НОИ	Статистическа информация, публикувана в сайта на НОИ	Налична, актуална статистическа информация за 2011 г.	Предприемане на мерки и мотивиране на управленски решения по безопасни и здравословни условия на труд	Бюджет на НОИ
11	Обработка и систематизиране на оперативна информация за трудовите злополуки	Годишна оперативна информация за трудовите злополуки за 2013 г.; Оперативна информация за трудовите злополуки за всяко тримесечие на 2014 г.	НОИ	Оперативна информация, публикувана в сайта на НОИ	Навременна оперативна информация за съответния период	Предприемане на мерки и мотивиране на управленски решения по безопасни и здравословни условия на труд Осигуряване на навременна оперативна информация за ТЗ	Бюджет на НОИ
12	Публикуване на данните в интернет страницата	Разработване в табличен и графичен	НОИ	Книга за трудови злополуки/ брой,	Електронен вариант и на	Очертаване на тенденции в трудовия	Бюджет на НОИ

	на НОИ за трудовите злополуки и професионалните болести	вид на статистическата информация за трудовите злополуки и професионалните болести, разпределени по класификациите съответно на ССТЗ и ССПБ.		разпределение, показатели; Годишник на НОИ	хартиен носител	травматизъм	
13	Предоставяне на електронни административни услуги за “Подаване на декларация за трудова злополука” и “Подаване на бързо известие за съмнение за професионална болест”.	Разработване и внедряване на софтуер в съответствие със Закона за електронното управление.	НОИ	Въведени в практиката две нови електронни административни услуги	Електронни административни услуги, достъпни на интернет - страницата на НОИ	Подобряване на административното обслужване и намаляване на административната тежест за осигурителите/практикуващите лекари чрез осигуряване на възможност по електронен път да се сигнализируют случаите на трудова злополука или професионална болест.	Бюджет на НОИ
14	Разработване на Национален азбестов профил	Изготвяне на информация относно националното законодателство, свързано с азбеста; събиране на данни за внос, производство и използване на азбест и азбестови продукти през годините, данни за експонирани на азбест работещи, данни за заболяемост, свързана с експозиция на азбест и др.	МЗ, НЦОЗА	Информация относно: вноса, производството и използването на азбест и азбестови продукти; експонирани на азбест работещи; заболяемост, свързана с експозиция на азбест и др.	Разработен документ	Наличие на информационна база за разработване на Национална програма за елиминиране на свързаните с азбеста заболявания	Държавен бюджет

Приоритетна област II. Ефективно управление на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискове на работното място

15	Управление на дейността по здравословни и безопасни условия на труд	Разработване на Кодекси на „добри практики“; Технически правила, Ръководство с практически правила и ръководни принципи по безопасност и здраве при работа	ИА „ГИТ“	Разработени Кодекси на „добри практики“; Технически правила, Ръководство с практически правила и ръководни принципи по безопасност и здраве при работа за 30 икономически дейности	Издадени и разпространени 30 бр. Кодекси за „добри практики“ в тираж по 1000бр. всеки*	Подобряване на организацията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията	1 998 547 лв. с ДДС*
		Разработване на практически инструменти за оценка на работното място по икономически дейности	ИА „ГИТ“	Изготвени 30 методики за оценка на риска по икономически дейности, въведени в програмен продукт за оценка на риска	Достъпен за използване от широк кръг потребители програмен продукт за оценка на риска с въведена информация за 30 икономически дейности	Подобряване на организацията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията	1 846 400 лв. с ДДС
16	Мониторинг на условията на труд по икономически дейности	Разработване на профили по безопасност и здраве при работа по икономически дейности	ИА „ГИТ“	Изготвени общ профил и 30 профила по икономически дейности	Разработен общ профил и 30 бр. профили по икономически дейности*	Наличие на актуална информация за 30 икономически дейности	2 358 046 лв. с ДДС*

(* дейността стартира през 2012г и ще приключи през 2014г.)

(* бюджетът е общо за дейността през 2013г. и през 2014г.)

(* дейността стартира през 2012г и ще приключи през 2014г.)

(* дейността ще стартира през 2012г и ще

(* бюджетът е общо за дейността през 2013г. и през

					приключи през 2014г.)		2014г.)
17	Осигуряване на здравно наблюдение в сектор "Здравеопазване"	Проучване на психоемоционалното напрежение, насилието, стреса и бърнаут синдрома (синдром на професионалното изчерпване)	Социални партньори, НЦОЗА - МЗ	Идентифициране на рискови фактори за развитието на бърнаут синдрома, насилието, стреса и за влошаване на здравето на медицинските работници	- Разработени информационни материали за рисковите фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на работещите в здравеопазването - Разработени препоръки за ограничаване на вредното действие на рисковите фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на персонала в здравеопазването	Ограничаване на насилието, стреса и бърнаут синдрома и влиянието му на заболявания с психосоматичен механизъм на възникване, като: повишено артериално налягане, исхемична болест на сърцето, язвена болест на стомаха, депресия и др.	Държавен бюджет Фонд „УТ“
18	Осигуряване на здравно наблюдение в образователния сектор	Проучване на психоемоционалното напрежение, стреса и бърнаут синдрома (синдром на професионалното изчерпване)	НЦОЗА - МЗ	Идентифициране на рискови фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на учителите	- Разработени информационни материали за рисковите фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на учителите - Разработени препоръки за ограничаване на вредното действие на рисковите фактори за развитието на	Ограничаване на бърнаут синдрома и влиянието му на заболявания с психосоматичен механизъм на възникване, като: повишено артериално налягане, исхемична болест на сърцето, язвена болест на стомаха, депресия и др.	Държавен бюджет

					бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на учителите		
Приоритетна област III. Насърчаване на промените в поведението на работещите и работодателите към прилагане на подход, насочен към укрепване на здравето и работоспособността							
19	Рехабилитация и реинтеграция на работещи от рискови сектори на икономиката	Рехабилитация и реинтеграция на работещи от рискови сектори на икономиката, които са принудени да сменят работа си вследствие на трудова злополука и професионална болест, или поради различна степен на трайна загуба на работоспособността, са останали без работа	НОИ, МЗ	Разработени и прилагани национални отраслови програми за рехабилитация и реинтеграция на работещите	Брой работещи, преминали рехабилитация	Подобряване на професионалния и здравен статус на работната сила в рискови сектори от икономиката	Бюджет на ДОО
20	Издаване и разпространение на информационни материали във връзка с актуализираните правилници за безопасност на труда	Изготвяне на дипляни с резюме на най-важните разпоредби от актуализираните правилници за безопасност на труда	МИЕ, фонд „УТ”	Правилно прилагане на нормативните актове	Брой предприятия, разполагащи с информационни материали	Повишена информираност с цел правилно прилагане на нормативните актове	Фонд „УТ”
21	Подкрепа за достоен труд – информиране на работещите с цел насърчаване на промените в поведението за укрепване на здравето и работоспособността	Изграждане и функциониране на електронна платформа за дистанционно обучение по БЗР. Поддържане на мрежа от информационни бюра "Достоен труд" Провеждане на кръгли маси по въпросите на БЗР.	КТ „Подкрепа”	Функционираща ел. платформа за дистанционно обучение Действаща мрежа от 25 информационни бюра в страната с (1 централно бюро в София, шест регионални центъра, и 18 спомагателни бюра в страната.)	Повишаване на мотивацията и информираността за подобряване на безопасността и здравето на работното място	Подкрепа за достоен труд – информиране на работещите с цел насърчаване на промените в поведението за укрепване на здравето и работоспособността	ОП”РЧР”

		Издаване на наръчници по БЗР и разпространение на добри практики.		Проведени кръгли маси – 3 бр. Издадени информационни материали – 2 бр.			
22	Укрепване и разширяване ролята на социалния диалог за повишаване на мотивацията за прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа	Провеждане на обучение по безопасност и здраве при работа за представители на: комитетите/групите по условия на труд, областните съвети по условия на труд, отрасловите (браншовите) съвети по условия на труд, както и на работодатели и работодателски организации	Социални партньори, Фонд „Условия на труд”	Проведени семинари за обучение по безопасност и здраве при работа	Брой проведени обучения	Повишаване на капацитета на социалните партньори на ниво предприятие за ефективно прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа	Фонд „Условия на труд”
		Провеждане на информационни кампании за превенция на професионалните рискове	Социални партньори, Фонд „Условия на труд”	Проведени конференции и кръгли маси за обмяна опит и добри практики в областта на безопасност и здраве при работа; Издадени и разпространени информационни материали по безопасност и здраве при работа за рисковите отрасли и дейности, и за рисковите групи работещи	Брой проведени информационни кампании	Повишаване на осведомеността и мотивацията на работещите и на работодателите за изпълнение на законодателството по безопасност и здраве при работа	Фонд „Условия на труд”
23	Подобряване на информираността и компетентността на	- Организиране и провеждане на тематични курсове;	МЗ / НЦОЗА;	Проведено обучение на специалисти в областта на ЗБР;	Брой проведени обучения; Брой обучителни	Повишена компетентност на работещите в	Държавен бюджет

	работещите за осигуряване на БЗР	- Разработване на обучителни материали; - Разпространение на примери за добра практика - подбор и разпространение на примери за добра практика от утвърдени европейски и други източници; - Разработване на ръководство за оценка на психосоциалните рискове при работа в офис	Фонд „УТ” , социални партньори	Разработени и разпространени обучителни материали; Подбрани и разпространени примери за добра практика	материали; Разработено ръководство	областта на осигуряването на БЗР – медицински и немедицински специалисти, работодатели и мениджъри, работещи и техните представители – синдикати, КУТ и ГУТ.	
24	Повишаване ефективността и ресурсната обезпеченост на сътрудничеството между ИА „ГИТ”, други контролни органи и социалните партньори.	Периодичен обмен на информация за състоянието на условията на труд	ИА „ГИТ”, социални партньори	- Повишаване на ефективността и ефикасността на контрола - Активиране дейността на комитетите и групите по условия на труд, там, където ги има и съответно създаване на такива	- Обмен на информация в тристранния съвет по условия на труд и ефективно сътрудничество - Повишаване активността на КУТ/ГУТ	Развитие на социалното партньорство на работното място	Държавен бюджет
25.	Насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятията	Финансиране на дейности за модернизиране на работното оборудване и технологиите и управление на професионалните рискове в предприятията	Фонд „УТ”	Финансирани и реализирани проекти за подобряване условията на труд в предприятията	Брой предприятия	Повишаване броя на предприятията, подобрили условията на труд с финансовата подкрепа на Фонд “Условия на труд”	Фонд „Условия на труд”

		Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Схема „Безопасен труд” в рамките на ОПРЧР за: модернизация и/или реконструкция и/или обезопасяване на съществуващи обекти, технологични процеси, машини и съоръжения; закупуване на предпазни средства и специално работно облекло; разработване и придобиване на стандарти за безопасни условия на труд във връзка с въвеждане на ново работно оборудване и технологии; обучение на служители за безопасна работа с нововъведено работно оборудване и технологии	АЗ	Финансирани и реализирани проекти за подобряване условията на труд в предприятията	Брой работодатели (предприятия) Брой обучени служители	Повишаване на ефективността на производството и производителността на труда чрез създаване на условия за рационално използване и организация на трудовете, материалните и финансови ресурси	70 млн. лв. * / ОПРЧР (*Общ бюджет по схемата BG051 PO001-2.3.02 “Безопасен труд ” за периода 2011 г. – 2013 г.)
--	--	---	----	--	---	---	--

Използвани съкращения

МТСП	-	Министерство на труда и социалната политика
МЗ	-	Министерство на здравеопазването
МИЕ	-	Министерство на икономиката и енергетиката
НОИ	-	Национален осигурителен институт
ИА „ГИТ“	-	Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
АЗ	-	Агенция по заетостта
НЦОЗА	-	Национален център по обществено здраве и анализи
КНСБ	-	Конфедерация на независимите синдикати в България
КТ „Подкрепа“	-	Конфедерация на труда „Подкрепа“
Фонд „УТ“	-	Фонд „Условия на труд“
КУТ/ГУТ	-	Комитети/групи по условия на труд
ЦРЧРРИ към МТСП	-	Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи към Министерството на труда и социалната политика
ОПРЧР	-	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОПАК	-	Оперативна програма „Административен капацитет“
ЕА БЗР	-	Европейска агенция по безопасност и здраве при работа